

CZĘŚĆ II. DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

1. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Działalność kontrolna WIOŚ prowadzona jest w oparciu o ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz.U.2007.44.287 z późn. zm.) i wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zawarte w „Ogólnych kierunkach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska”. Celem działalności jest realizacja polityki ekologicznej państwa, zmierzająca do usunięcia lub ograniczenia głównych problemów ekologicznych charakterystycznych dla danego regionu i obszaru całego kraju.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu działa w ramach wojewódzkiej administracji zespolonej, wykonując zadania i kompetencje wynikające z przepisów prawa oraz określone w odrębnych dokumentach. Obszar działalności obejmuje województwo dolnośląskie.

Wydział Inspekcji w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska powołany jest do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska. Do zadań tego wydziału należą w szczególności:

- kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody,
- kontrola przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska,
- udział w postępowaniu dotyczącym lokalizacji inwestycji,
- udział w przekazywaniu do użytku obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko,
- kontrola eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,
- podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska,
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontrolnymi, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz organami administracji państwowej i rządowej, samorządu terytorialnego i obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi i opiekunami społecznymi,
- inicjowanie działań tworzących warunki zapobiegania poważnym awariom oraz usuwania ich skutków i przywracania środowiska do stanu właściwego,
- kontrola przestrzegania przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,
- kontrola przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
- nadzór i kontrola w zakresie postępowania z substancjami kontrolowanymi oraz z produktami, urządzeniami i instalacjami zawierającymi te substancje,
- kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu podlegających ocenie zgodności w zakresie spełniania przez nie zasadniczych wymagań dotyczących ochrony środowiska określonych w przepisach odrębnych,
- weryfikacja rocznych raportów, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U.2004.281.2784),
- wykonanie zadań określonych w ustawie o międzynarodowym obrocie odpadami (prawidłowość gospodarki odpadami będącymi przedmiotem międzynarodowego obrotu, w szczególności w miejscach ich pochodzenia i przeznaczenia),
- kontrola przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U.2005.180.1495).

W oparciu o powyższe założenia sporządzany jest ramowy roczny plan kontroli w województwie, a następnie szczegółowe plany kwartalne zawierające wykazy podmiotów oraz zakres kontroli.

Przedmiotem kontroli WIOŚ są instalacje:

- z których emisja do powietrza, odprowadzanie zanieczyszczeń do wód lub do ziemi, oraz dla których działania w zakresie postępowania z odpadami, w świetle przepisów prawa podlegają wymogom dotyczącym uzyskania pozwolenia lub zezwolenia,
- których eksploatacja wykracza poza ramy powszechnego korzystania ze środowiska, ale ustawa Prawo ochrony środowiska nie wprowadza obowiązku uzyskania pozwolenia związanego z ich użytkowaniem, bądź których eksploatacja wiąże się ze zwykłym korzystaniem z wody w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U.2001.115.1229 z późn. zm.).

Oprócz kontroli podejmowanych według wcześniej opracowanych planów kontroli przeprowadzane są kontrole pozaplanowe. Są to m. in. kontrole o charakterze interwencyjnym przeprowadzane na wniosek obywateli, organów administracji samorządowej i rządowej, organizacji ekologicznych oraz interpelacji poselskich, jeżeli z ich treści wynika domniemanie wystąpienia pogorszenia stanu środowiska lub zagroże-

nia życia lub zdrowia ludzi, albo wystąpienia nadmiernej uciążliwości wskazującej na naruszenie przepisów ochrony środowiska.

Przeprowadzane są również pozaplanowe kontrole związane z oddaniem do użytku nowo zbudowanego lub zmodernizowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Kontrole pozaplanowe sprawdzające podejmowane są w przypadkach powiadomienia o ustaniu naruszenia, które uprzednio skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej lub w przypadku wniosku o wyrażenie zgody na oddanie do eksploatacji obiektu budowlanego, którego oddanie do użytku zostało wstrzymane, lub o wyrażenie zgody na podjęcie wstrzymanej działalności albo podjęcie wstrzymanego użytkowania instalacji.

Kontrole pozaplanowe przeprowadzane są również w razie konieczności wydania zaświadczeń niezbędnych do uzyskania zezwoleń m. in. w zakresie:

- przetwarzanie surowca tytoniowego,
- wytwarzanie wyrobów tytoniowych,

- wyrobu, oczyszczania, skażenia lub odwadniania spirytusu,
- wyrobu lub rozlewania wyrobów spirytusowych,
- produkcji wyrobów winiarskich oraz ich rozlewania,
- wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
- konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin i przechowywania opakowań po środkach ochrony roślin sklasyfikowanych jako bardzo toksyczne.

Organy Inspekcji realizując swoje ustawowe zadania w zakresie czynności kontrolnych współpracują z innymi jednostkami administracji rządowej i samorządowej, w tym z: Państwową Inspekcją Sanitarną, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Strażą Pożarną, Policją, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, a także Najwyższą Izbą Kontroli. Współpraca ta koncentruje się w szczególności na wzajemnej wymianie informacji o wynikach kontroli oraz działaniach podjętych w toku kontroli. Inspekcja współpracuje również z organami ścigania w ramach prowadzenia przez te organy dochodzeń i śledztw.

1.1. CELE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ PRZYJĘTE DO REALIZACJI W 2006 R.

Główne cele działalności kontrolnej to:

1. przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego,
2. przestrzeganie wymagań w zakresie transgranicznego przesyłania odpadów,
3. wypełnianie przez inwestorów wymagań ochrony środowiska,
4. spełnianie wymagań w zakresie ochrony powietrza,
5. przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony wód,
6. przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami,
7. przestrzeganie wymagań w zakresie ochrony przed hałasem,
8. ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom,
9. przestrzeganie przepisów ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
10. przestrzeganie wymagań przez prowadzących działalność gospodarczą w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
11. przestrzeganie przepisów o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (SZWO),
12. przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenia dla środowiska,
13. kontrola spełniania przez wyrób zasadniczych wymagań,
14. stosowanie i przechowywanie nawozów,
15. przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty ubiegające się o wydanie stosownych zaświadczeń i informacji,
16. przestrzeganie wymagań w zakresie ochrony środowiska przez prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji,
17. przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez obiekty objęte cyklami kontrolnymi,
18. kontrola realizacji ustawy o substancjach i preparatach chemicznych,
19. przestrzeganie wypełniania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie rekultywacji z zastosowaniem odpadów – cykl wojewódzki,
20. sprawdzenie przestrzegania wymagań przez podmioty (z wyłączeniem spółek gminnych i jednostek budżetowych gminy) prowadzące działalność w zakresie gospodarowania odpadami w tym komunalnymi w miastach na prawach powiatu – cykl wojewódzki,
21. kontrola przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska w instalacjach usytuowanych w rejonie obszarów „Natura 2000” – cykl wojewódzki.

Zrealizowane w 2006 r. krajowe cykle kontrolne w wybranych branżach gospodarki obejmowały:

1. cykl obejmujący przestrzeganie przepisów ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej i opłacie depozytowej, w ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego organizacji odzysku i dokonujących recyklingu odpadów opakowaniowych oraz pośredników, będących posiadaczami odpadów, uczestniczących w kontrolowanym łańcuchu przekazywania odpadów,
2. spełnianie wymagań ochrony środowiska przez spalarnie odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz oceny funkcjonowania autoklawów,
3. cykl obejmujący prowadzących zakłady przetwa-

rzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektro-

4. ocena wypełniania wymogów ochrony środowiska przez podmioty uczestniczące w systemie obrotu środkami ochrony roślin oraz nawozami (z wyłączeniem nawozów naturalnych) w rolnictwie,
5. kontrola wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej według wytycznych GIOŚ i NIK,
6. cykl obejmujący kontrolę podmiotów uczestniczących we wspólnotowym handlu uprawnieniami do emisji CO₂,
7. ocena efektów ekologicznych oczyszczalni ścieków komunalnych realizowanych w ramach KPOŚK, które powinny osiągnąć efekt ekologiczny w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 stycznia 2006 r.

1.2. KONTROLOWANE PODMIOTY

W WIOŚ we Wrocławiu prowadzona jest na bieżąco ewidencja jednostek organizacyjnych podlegających kontroli. Liczba zakładów pozostających w ewidencji wynosi 4846 i w porównaniu z rokiem 2005 wzrosła o 345 zakłady.

Do ewidencji zostały wpisane przede wszystkim:

- nowo powstające obiekty mogące pogorszyć stan środowiska, kontrolowane w ramach zgłoszeń z art. 56 Prawa budowlanego,
- obiekty kontrolowane w wyniku interwencji, w których stwierdzono naruszenie wymogów ochrony środowiska,
- obiekty kontrolowane w związku z wprowadzeniem do ustawodawstwa krajowego nowych przepisów prawnych w zakresie korzystania ze środowiska.

Osobną grupę stanowią instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego. W ewidencji WIOŚ jest ich obecnie 191. Są to podmioty użytkujące instalacje skupione wokół przemysłu: energetycznego, produkcji i obróbki metali, mineralnego, chemicznego, a także obiekty odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz

inne rodzaje działalności (m.in. przetwórstwo spożywcze i hodowla).

W 2006 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził łącznie 1001 kontroli w 933 podmiotach. Kontrole przeprowadzone w 2006 r. w ramach planu rocznego – 801 kontroli kompleksowych i problemowych – stanowiły 80% całkowitej liczby kontroli przeprowadzonych na terenie województwa dolnośląskiego.

W celu sprawdzenia spełnienia wymogów ochrony środowiska, w uzasadnionych przypadkach, wykonywane były kontrolne pomiary lub pobór prób do analizy. Ogółem w ciągu roku przeprowadzono 183 kontrole połączone z pomiarem.

Tabela II.1.1. Liczba i rodzaj kontroli w 2006 r.

L.p.	Liczba i rodzaj kontroli	2006 rok
1.	Planowe	767
2.	Pozaplanowe *	234
3.	Interwencyjne	182
Razem		1001

* ilość kontroli pozaplanowych uwzględnia kontrole o charakterze interwencyjnym

1.3. SKARGI I INTERWENCJE

W 2006 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu wpłynęły 483 wnioski o interwencję. 102 wnioski przekazano do załatwienia właściwym organom, przy czym część spraw przekazano po uprzednim przeprowadzeniu rozpoznania w terenie. Pozostałe interwencje załatwiono we własnym zakresie. W 2006 r. odnotowano wzrost zgłaszanych interwencji w porównaniu z 2005 r. o około 9%.

Większość wnoszonych wniosków o interwencję dotyczyła spraw lokalnych, których załatwienie często należy do kompetencji organów samorządowych.

Charakterystyka ilościowa i tematyczna wniosków o interwencję przedstawia się następująco:

- ochrona powietrza atmosferycznego: 98,
- ochrona przed hałasem: 100,
- gospodarka odpadami: 128,
- ochrona przed promieniowaniem: 6,
- ochrona przyrody: 20,
- zanieczyszczenie wód: 122,
- inne: 9.

Spośród przyjętych interwencji część obejmowała więcej niż jeden komponent środowiska.

Zgłaszane wnioski o interwencje w przypadku emisji do atmosfery dotyczyły funkcjonowania małych lokalnych kotłowni (wyposażonych w kotły z rusztami stałymi bez urządzeń odpylających) i niewielkich zakładów usługowych (lakiernictwo, blacharstwo). Wnioski dotyczyły ponadto uciążliwości powodowanej emisją niezorganizowaną (pylenia z dróg dojazdowych do zakładów wydobywania i przerobu kamienia) oraz uciążliwości zapachowych pochodzących z różnych źródeł.

Do typowych wniosków o interwencję w zakresie ochrony przed hałasem należały uciążliwości powodowane: funkcjonowaniem zakładów wydobywczych i przerobczych kamienia, działaniem urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych w zwartej zabudowie mieszkalnej powodujących pogarszanie się klimatu akustycznego w najbliższym otoczeniu, działalnością drobnych zakładów usługowych i lokali rozrywkowych będących źródłem nadmiernego hałasu oraz uciążliwości powodowane przez niedrożne układy ko-

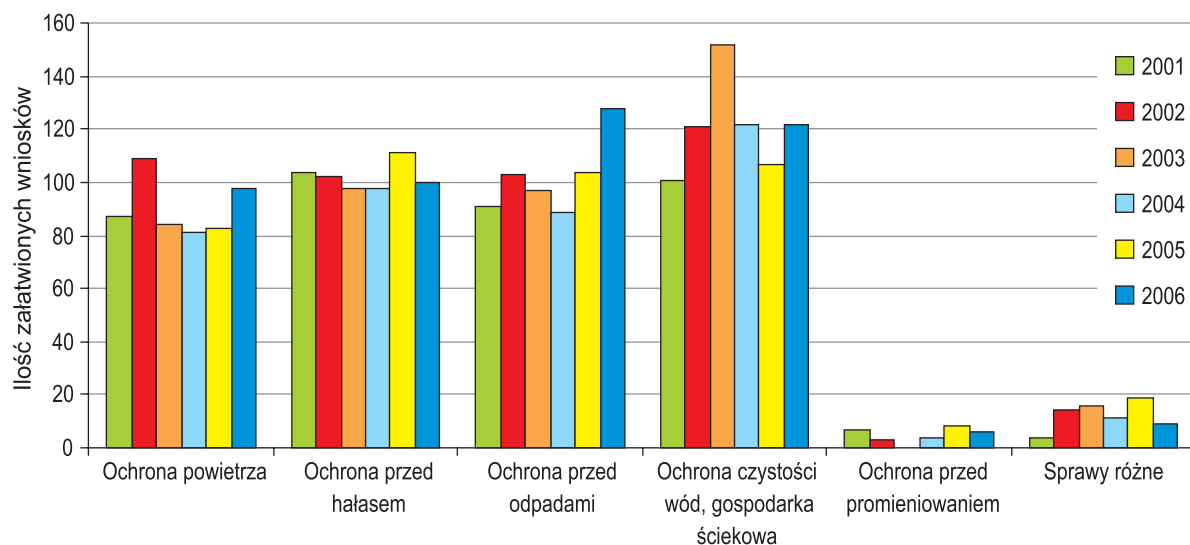
munikacyjne w dużych miastach, będące źródłem hałasu komunikacyjnego.

Wnioski o interwencje z zakresu gospodarki odpadami dotyczyły różnorodnych zagadnień np.: niewłaściwego postępowania z odpadami, w tym ich składowania w miejscach na ten cel nie przeznaczonych, niewłaściwego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, nieprawidłowości w funkcjonowaniu składowisk odpadów, a także nielegalnego spalania lub zakopywania odpadów i niewłaściwej gospodarki odpadami w zakładach.

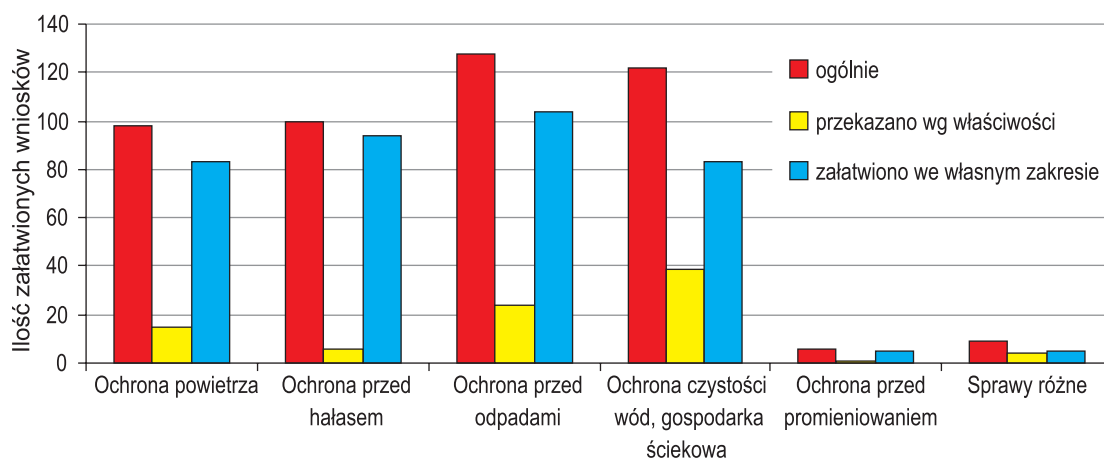
W zakresie ochrony wód interwencje obejmowały zanieczyszczenia rzek, zbiorników wodnych i rowów melioracyjnych, spowodowane nielegalnym odprowadzaniem ścieków bytowych przez właścicieli prywatnych posesji lub niewielkie jednostki organizacyjne.

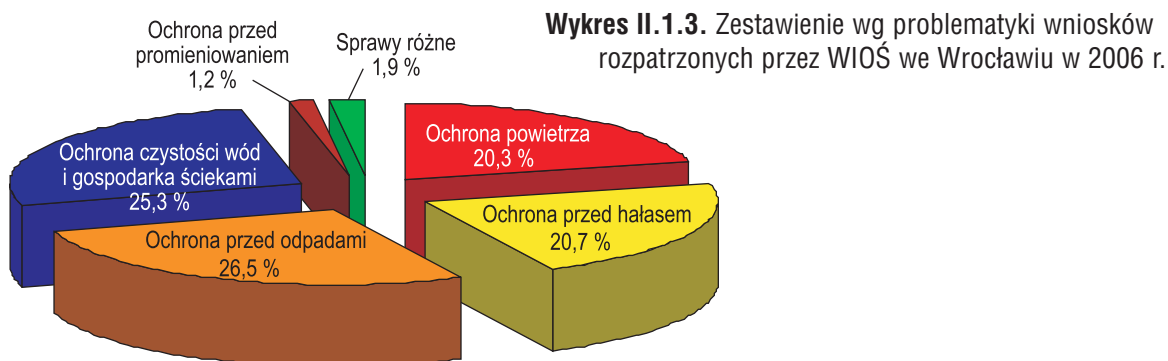
Do znaczących problemów występujących na terenie działania Inspekcji należy zaliczyć sprawy dotyczące zanieczyszczenia rzek spowodowane awaryjnym zrzutem ścieków przemysłowych.

Wykres II.1.1. Zestawienie ogólnej liczby wniosków załatwionych w WIOŚ we Wrocławiu w latach 2001-2006 uwzględniając poszczególne komponenty środowiska

Wykres II.1.2. Zestawienie sposobu załatwienia wniosków w WIOŚ we Wrocławiu w 2006 r.

1.4. DZIAŁANIA POKONTROLNE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony środowiska, na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma możliwość:

1. wydać zarządzenia pokontrolne kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości; w określonych terminach adresat zarządzeń ma obowiązek złożenia informacji o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących eliminacji wskazanych naruszeń;
2. wydać decyzję o wstrzymaniu działalności prowadzonej bez określenia warunków lub z naruszeniem warunków korzystania ze środowiska;
3. wszcząć egzekucję, jeżeli obowiązek wynika z mocy prawa lub decyzji administracyjnej;
4. nałożyć administracyjne kary pieniężne za naruszenia wymagań określonych w pozwoleniach emisyjnych, a także w określonych przypadkach odraczać te kary, rozkładać na raty, zmniejszać lub umarzać;
5. skierować zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku do organu powołanego do ścigania przestępstw, jeżeli działanie lub zaniechanie kierownika kontrolowanej jednostki lub jej pracownika wykazuje znamiona przestępstwa;
6. nałożyć grzywnę w formie mandatu karnego za wykroczenia przeciw środowisku, określone w odrębnych przepisach.

W wyniku podjętych działań pokontrolnych zastosowano następujące działania dyscyplinujące:

- liczba mandatów karnych: 103 na łączną kwotę 22500 zł,

- liczba zarządzeń pokontrolnych: 552,
- liczba wniosków skierowanych do organów ścigania: 11,
- liczba wniosków skierowanych do organów administracji rządowej: 69,
- liczba wniosków skierowanych do organów administracji samorządowej: 378,
- liczba wydanych decyzji niepieniężnych: 20.

Administracyjne kary pieniężne wymierzone są przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska obligatoryjnie w przypadku:

1. stwierdzenia przekroczeń określonych w:
 - pozwoleniach emisyjnych – ilości lub rodzaju gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza,
 - pozwoleniach wodnoprawnych – ilości, stanu lub składu ścieków bądź ilości pobranej wody,
 - pozwoleniach na emisję hałasu,
2. naruszenia warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów, wymaganych przepisami ustawy o odpadach, co do rodzaju i sposobów składowania lub magazynowania odpadów.

Postępowanie w sprawie wymierzenia kary wszczyna się na podstawie stwierdzonego przekroczenia lub naruszenia. Stwierdzenie to jest wynikiem ustaleń kontroli lub dokonywane jest na podstawie pomiarów.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska w formie decyzji ustala dobową lub godzinową wielkość kary biegnącej. Decyzja określa wielkość stwierdzonego przekroczenia lub naruszenia, wymiar kary, ter-

Tabela II.1.2. Zestawienie wymierzonych kar w 2006 r.

Wyszczególnienie kar	Ilość decyzji dotyczących kar biegnących	Kary za okres naruszenia	
		Ilość decyzji	Na kwotę
Kary za przekroczenia ustalonych warunków korzystania ze środowiska – ogółem	60	59	3 553 716,02 zł
Kary za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nie odpowiadających wymaganiom warunkom	15	19	1 936 611,90 zł
Kara za przekroczenie ustalonych warunków poboru wody na kwotę	0	1	1 050,00 zł
Kary za przekroczenie dopuszczalnej ilości wprowadzonych do powietrza gazów lub pyłów	29	23	1 157 902,30 zł
Kary za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu	16	16	458 151,82 zł

min, od którego jest naliczana kara. Na podstawie ostatecznej decyzji ustalającej karę biegnącą WIOŚ wymierza karę za cały okres przekroczenia, tj. do czasu ustania naruszenia lub do końca roku kalendarzowego. Jeśli naruszenie nie ustało kara biegnie dalej.

Prawo ochrony środowiska przewiduje możliwość odroczenia kary za okres naruszenia na czas nie dłuższy niż 5 lat. Przesłanką odroczenia jest złożenie wniosku i wykazanie, że zobowiązany do zapłaty pod-

miot terminowo realizuje przedsięwzięcie zapewniające usunięcie przyczyny wymierzenia kary. Terminowa realizacja przedsięwzięcia, które doprowadziło do usunięcia przyczyny wymierzenia kary powoduje wydanie decyzji o zmniejszeniu odroczonej kary o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia. W przypadku, gdy kara stanowiła konsekwencję naruszenia wymagań ustawy o odpadach, w całości podlega ona umorzeniu.

1.5. WYBRANE EFEKTY DZIAŁAŃ KONTROLNYCH WIOŚ

W zakresie ochrony powietrza:

- wyraźnie zauważalnym trendem jest ograniczanie uciążliwości zakładów wydobywczo-przerobczych surowców skalnych, choć nadal emisja ta powoduje wiele uciążliwości;
- zapoznanie kontrolowanych podmiotów gospodarczych z przepisami dotyczącymi pozwoleń, ewidencjonowania zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, przekazywania informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wymogami ponoszenia opłat z tego tytułu;
- zastępowanie materiałów lakierniczych opartych na rozpuszczalnikach organicznych przez materiały wodorozcieńczalne.

W zakresie ochrony wód:

Pod względem uzyskanych efektów ekologicznych w dziedzinie ochrony wód wskazać należy na działania związane z budową, rozbudową i modernizacją instalacji oczyszczających ścieki, stosowanych zarówno do celów technologicznych, jak i komunalnych:

- gmina miejska Lubań – w 2006 r. zakończono rozbudowę i modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków, polegającą głównie na przebudowie części mechanicznej i osadowej oraz budowie bloku biologicznego;
- Zakład Usług Komunalnych w Wądrożu Wielkim – oczyszczalnia ścieków w Mierczycach. Przeprowadzone w latach 2001-2003 kontrole ww. oczyszczalni ścieków wykazały odprowadzanie ścieków z tej oczyszczalni do potoku Chotla z naruszeniem warunków określonych w decyzji – pozwoleniu wodnoprawnym. W wyniku działań kontrolnych, a w szczególności wymierzonych kar pieniężnych gmina Wądroże Wielkie przystąpiła w lipcu 2004 r. do rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Mierczycach, mającej na celu zmianę przepustowości oczyszczalni z 200 m³/d do 600 m³/d poprzez uruchomienie

drugiego ciągu technologicznego i zmianę technologii oczyszczania ścieków. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono zrealizowanie tej inwestycji oraz dotrzymywanie warunków odprowadzania ścieków określonych w posiadanym pozwoleniu wodnoprawnym;

- Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Dzierżoniowie – oczyszczalnia ścieków w Bielawie: w wyniku rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Bielawie skład i stan ścieków odprowadzanych do odbiornika jest zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i posiadanym pozwoleniem wodnoprawnym. Ponadto zakończona rozbudowa części osadowej oczyszczalni pozwoli na prowadzenie właściwej gospodarki odpadami na obiekcie oczyszczalni.

Nie bez znaczenia jest także zatrudnienie w zakładach wyspecjalizowanej kadry pracowniczej, która na bieżąco śledzi uregulowania prawne w zakresie gospodarki ściekowej oraz prowadzi pozyskiwanie środków finansowych między innymi z funduszy: PHARE, ISPA, NFOŚiGW oraz WFOŚiGW i innych.

W zakresie gospodarki odpadami:

- uruchomienie kolejnych stacji demontażu pojazdów;
- Zarząd Budynków Mieszkalnych, Sp. z o. o. w Piławie Górnej – zagospodarowywanie odpadów płynnych pochodzących z zakładów kamiennarskich w ramach realizacji zadania rekultywacyjnego obejmującego budowę składowiska przeznaczonego do wylewania ww. odpadów;
- ograniczenie uciążliwości z tytułu powstających odpadów było realizowane poprzez minimalizację ilości odpadów opakowaniowych wywożonych na składowisko w wyniku wdrażania i zwiększania skuteczności selekcji odpadów klasyfikujących się do recyklingu bądź odzysku.

1.6. OCENA OGÓLNA STANU PRZESTRZEGANIA WYMAGAŃ OCHRONY ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

Kontrole przeprowadzane w 2006 r. wykazały, że stan przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty ulega powolnej, ale systematycznej poprawie. Wprawdzie liczba naruszeń jest dość duża, ale nie są to naruszenia mające znaczący wpływ na stan środowiska, gdyż w większości są to uchybienia natury formalnej.

Nowe inwestycje w większości oddawane są z zachowaniem przepisów prawa ekologicznego. Zdarza się jeszcze praktyka unikania modernizacji przestarzałych urządzeń ochrony środowiska lub przy ich braku – nie inwestowania w takie urządzenia przez nowych właścicieli obiektów przejmowanych po likwidowanych zakładach, głównie ze względu na brak funduszy. Coraz rzadszym zjawiskiem jest podejmowanie przez osoby fizyczne działalności gospodarczej uciążliwej dla środowiska i okolicznych mieszkańców, niezgodnej z zapisami w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego.

W trakcie przeprowadzanych kontroli w 2006 r. najczęściej stwierdzane naruszenia dotyczyły:

- w zakresie ochrony wód:
 - braku dbałości o należyty stan urządzeń do ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
 - braku ewidencji jakości odprowadzanych ścieków do wód powierzchniowych – małe i średnie przedsiębiorstwa,
 - braku pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie zanieczyszczonych wód opadowych z terenów zakładów do wód lub do ziemi, bądź przekraczanie warunków określonych w pozwoleniach;
- w zakresie ochrony powietrza:
 - braku pozwoleń na emisję substancji do powietrza,
 - nie uwzględnianiu wszystkich źródeł emisji w ewidencji korzystania ze środowiska i ponoszonych opłatach,
 - braku prowadzenia okresowych pomiarów stężeń substancji zanieczyszczających emitowanych do powietrza,
 - braku dbałości o należyty stan urządzeń do ochrony powietrza,
 - braku ewidencji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza;
- w zakresie gospodarki odpadami:
 - braku uregulowań prawnych,
 - przekazywaniu odpadów podmiotom bez sprawdzenia czy posiadają one zezwolenia właściwego organu w zakresie gospodarki odpadami,
 - przywozie na terytorium kraju odpadów z naruszeniem przepisów dot. międzynarodowego obrotu odpadami,
 - braku ewidencji wytwarzanych odpadów,
 - braku sprawozdań o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi,
 - niedotrzymywaniu warunków ustalonych w decyzjach;
- w zakresie ochrony przed hałasem:
 - ponadnormatywnej emisji hałasu z zakładów i obiektów handlowo-usługowych.

1.7. KONTROLA RYNKU I TRANSGRANICZNE PRZEMIESZCZANIE ODPADÓW

1.7.1. Kontrola wyrobów

Kontrole opakowań oraz urządzeń obejmowały producentów, upoważnionych przedstawicieli producen-

tów, producentów produktów w opakowaniu, sprzedawców oraz odbiorców dostaw wewnątrzwspólnotowych.

Wyszczególnienie	Liczba kontroli zaplanowanych	Liczba kontroli zrealizowanych
Opakowania	9	8
Urządzenia	24	25
Razem	33	33

Tabela II.1.3. Liczba zaplanowanych i przeprowadzonych kontroli

Wyszczególnienie	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba stwierdzonych przypadków nieprawidłowości
Opakowania	50	3
Urządzenia	104	5
Razem	154	8

Tabela II.1.4. Liczba skontrolowanych wyrobów

Wyszczególnienie	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba stwierdzonych przypadków nieprawidłowości
Wymagane oznakowanie CE	104	0
Wymagane oznaczenie LWA	104	3
Wymagany certyfikat zgodności	44	0
Deklaracja zgodności	78	2

Tabela II.1.5. Stwierdzone nieprawidłowości

1.7.2. Kontrola przedsiębiorstw prowadzących recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji

Kontrole stacji demontażu zgodnie z ustawą z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U.2005.25.202), która wdraża postanowienia dyrektywy 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.Urz. WE L 269 z 21.10.2000 r., z późn. zm.) przeprowadzane są co najmniej raz w roku.

Celem kontroli było nadzorowanie prawidłowości postępowania ze zużyтыми pojazdami i odpadami z nich pochodzącymi.

Kontrolowane stacje demontażu, wymienione w tabeli II.1.6 posiadają decyzje Wojewody Dolnośląskiego na wytwarzanie odpadów w związku z prowadzeniem stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Jedna z kontrolowanych firm – „AUTO-SERVICE” Handel-Hurt-Detal-Export-Import Slavko Umićević („podmiot nie umieszczony w wykazie wojewody, a podejrzany o prowadzenie demontażu pojazdów”) nie posiada uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami.

W kontrolowanych stacjach demontażu najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niespełnianie minimalnych wymagań dla stacji demontażu, określonych w rozporządzeniu (m. in.

brak separatora substancji ropopochodnych, brak wag, brak sorbentu, brak stosownych pojemników na odpady),

- nieprawidłowości w postępowaniu oraz w ewidencji w zakresie gospodarki odpadami,
- przekroczenie ilości wytworzonych odpadów w stosunku do posiadanej decyzji,
- sposób gospodarki odpadami niezgodnie z posiadaną decyzją,
- niespełnianie obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano zarządzenia pokontrolne, zobowiązujące kontrolowane jednostki do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- poinformowano Wojewodę Dolnośląskiego o nie przestrzeganiu warunków określonych w pozwoleniach na wytwarzanie odpadów w związku z prowadzeniem stacji demontażu pojazdów oraz o niespełnieniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U.2005.143.1206), poinformowano ponadto Starostę Powiatu oraz Marszałka Województwa.

Tabela II.1.6. Wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów

Nr	Nazwa przedsiębiorcy	Adres stacji demontażu	Uwagi
1.	Zakład Usług Motoryzacyjnych „OPERATYW” Jan Garguliński 58-506 Jelenia Góra ul. Grunwaldzka 80A	58-506 Jelenia Góra ul. Grunwaldzka 80A tel. 0 75 757 47 21	Decyzja Nr SD-1/05 znak: SR.III.6620-2/21-3/BZ/05 z dn. 17.06.2005 r.
2.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z o.o. 59-700 Bolesławiec ul. Modłowa 8	Zajezdnia PKS w Bolesławcu 59-700 Bolesławiec ul. Modłowa 8 tel. 0 75 644 23 00	Decyzja Nr SD-2/05 znak: SR.III.6620-2/20-3/BZ/05 z dn. 17.06.2005 r.
3.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lubinie S.A. 59-300 Lubin ul. Ścinawska 22	Zajezdnia PKS w Lubinie 59-300 Lubin ul. Ścinawska 22 tel. 0 76 844 33 20	Decyzja Nr SD-3/05 znak: SR.III.6620-2/12-3/BZ/05 z dn. 20.06.2005 r.
4.	„Kasacja Pojazdów” Jan Szponar 54-060 Wrocław ul. Górecka 149	Zakład w Rakoszycach 55-300 Środa Śląska ul. Średzka 16a tel. 0 71 354 41 59	Decyzja Nr SD-4/05 znak: SR.III.6620-2/29/BZ/05 z dn. 14.07.2005 r.
5.	PPHU „LECH-MET” Sylwester Lech 55-140 Żmigród ul. Kościuszki 9	55-140 Żmigród ul. Kościuszki 9 tel. 0 71 385 44 73	Decyzja Nr SD-5/05 znak: SR.III.6620-2/5/05 z dn. 18.07.2005 r.
6.	Zakład Mechaniczno-Błacharsko-Lakierniczy Jan Błażutycz 56-300 Milicz ul. Wesola 1	56-300 Milicz ul. Wesola 1 tel. 0 71 384 01 05	Decyzja Nr SD-6/05 znak: SR.III.6620-2/25/BZ/05 z dn. 18.07.2005 r.
7.	„Wieliczko” Przedsiębiorstwo-Handlowo-Usługowe Tadeusz Wieliczko 56-500 Syców ul. Szosa Kępińska 77	56-500 Syców ul. Szosa Kępińska 77 tel. 0 62 785 20 29	Decyzja Nr SD-7/05 znak: SR.III.6620-2/17/BZ/05 z dn. 21.07.2005 r.
8.	PPZM „Centrozlom Wrocław” Wrocław ul. Robotnicza 16	PPZM „Centrozlom Wrocław” Oddz. Olawa ul. Polna 2 tel. 0 71 313 40 21	Decyzja znak SR.III.6620-1-2/33/BZ/05 z dn. 27.07.2005 r.

Nr	Nazwa przedsiębiorcy	Adres stacji demontażu	Uwagi
9.	PHU „JOFIX” Joanna Figurowicz 59-311 Lubin Chróstnik 6B	59-311 Lubin Chróstnik 6B tel. 0 76 844 80 57	Decyzja Nr SD-9/05 znak: SR.III.6620-2/22/BZ/05 z dn. 08.08.2005 r.
10.	Kasacja Pojazdów i Innego Sprzętu Mechanicznego s.c. J. Piasecki, J. Mazurkiewicz 55-200 Oława ul. Zwierzyniecka 11	55-200 Oława ul. Zwierzyniecka 11 tel. 0 71 313 30 24	Decyzja Nr SD-10/05 znak: SR.III.6620-2/30/BZ/05 z dn. 08.08.2005 r.
11.	PHU „CAR-STAL” s.c. Ireneusz i Małgorzata Stróżyk 58-260 Bielawa ul. Piastowska 42	58-100 Świdnica ul. Podchorążych 12 tel. 0 74 853 40 02	Decyzja Nr S-11/05 znak: SR.III.6620-2/38/BZ/05 z dn. 18.08.2005 r.
12.	AUTO-ZŁOM Kasowanie Pojazdów Lola Bartkiewicz 57-214 Budzów 158	57-214 Budzów 158 tel. 0 74 818 18 80	Decyzja Nr SD-12/05 znak: SR.III.6620-2/4/BZ/05 z dn. 18.08.2005 r.
13.	PKS „TRANS-POL” Sp. z o.o. 59-220 Legnica Al. Rzeczypospolitej 24	Placówka Terenowa PKS w Jaworze ul. Dworcowa 8 tel. 0 76 854 76 22	Decyzja Nr SD-13/05 znak: SR.III.6620-2/44/BZ/05 z dn. 29.08.2005 r.
14.	„TEMPO” Sp. z o.o. 57-300 Kłodzko ul. Fabryczna 2	57-300 Kłodzko ul. Fabryczna 2 tel. 0 74 867 66 22	Decyzja Nr SD-14/05 znak: SR.III.6620-2/50/BZ/05 z dn. 21.09.2005 r.
15.	„DARWÓD” s.c. R. Szkoła, R. Plewka 58-305 Wałbrzych ul. Szytgarska 10	58-305 Wałbrzych ul. Szytgarska 10 tel. 0 74 846 49 57	Decyzja Nr SD-15/05 znak: SR.III.6620-2/55/BZ/05 z dn. 26.09.2005 r.
16.	P.W. „PERFEKT” s.c. T. Ogiegło, H. Zięba, A. Zięba, 57-300 Kłodzko ul. Więźniów Politycznych 3/7	Baza obiektów GS „Samopomoc Chłopska” 57-300 Kłodzko ul. Sierpowa 1 tel. 0 74 86 21 48	Decyzja Nr SD-16/05 znak: SR.III.6620-2/23/BZ/05 z dn. 17.10.2005 r.
17.	„ERIX” Sp. z o.o. 01-882 Warszawa ul. Żeromskiego 77/82	58-305 Wałbrzych ul. 1-go Maja 81F tel. 0 74 842 58 37	Decyzja Nr SD-17/05 znak: SR.III.6620-2/26/BZ/05 z dn. 19.10.2005 r. Decyzja znak: SR.III.6620-2/26-2/BZ/05 z dn. 23.02.2006 r.
18.	PHU „ART.-ZBYT” Sp.j. A. Wojtyczka, B. Michalak 56-300 Milicz ul. Trzebnicka 31	Krośnice ul. Kolejowa 20 tel. 0 71 384 17 14	Decyzja Nr SD-18/05 znak: SR.III.6620-2/62/BZ/05 z dn. 20.10.2005 r.
19.	Firma „EKO-DROM” s.c. M. i Z. Zdebscy 59-405 Krzeszów Czadrów 47	59-405 Krzeszów Czadrów 47 tel. 0 75 746 23 73	Decyzja Nr SD-19/05 znak: SR.III.6620-2/53/BZ/05 z dn. 21.10.2005 r.
20.	AUTO MOTO HANDEL AUTO ZŁOM K. Semczuk, K. Biczyski 50-304 Wrocław ul. Rychalska 7	50-304 Wrocław ul. Rychalska 7 tel. 0 71 322 26 42	Decyzja Nr SD-20/05 znak: SR.III.6620-2/45/BZ/05 z dn. 07.11.2005 r.
21.	AUTO-HANDEL s.c. J. Gryl, P. Klimas 57-401 Nowa Ruda ul. Świdnicka 108a	57-401 Nowa Ruda ul. Świdnicka 108a tel. 0 74 872 56 93	Decyzja Nr SD-21/05 znak: SR.III.6620-2/64/BZ/05 z dn. 18.01.2006 r.
22.	BOT Kopalnia Węgla Brunatnego S.A. 59-920 Bogatynia ul. Zgorzelecka 4	Oddział – Zakład Transportu i Sprzętu Technologicznego 59-920 Bogatynia ul. Zgorzelecka 4 tel. 0 75 777 00 00	Decyzja Nr SD-22/06 znak: SR.III.6620-2/68/BZ/06 z dn. 22.05.2006 r.
23.	Głogowskie Centrum Kształcenia Praktycznego 67-200 Głogów ul. Piotra Skargi 29	Warsztaty Głogowskiego Centrum Kształcenia Praktycznego 67-200 Głogów ul. P. Skargi 29 tel. 0 76 833 40 18	Decyzja Nr SD-23/06 znak: SR.III.6620-2/72/BZ/06 z dn. 20.06.2006 r.
24.	Amrogowicz Franciszek ul. Wilcza 16 55-200 Oława	Stacja Demontażu Pojazdów ul. 3-go Maja 26 55-200 Oława tel. 0 71 318 12 00	Decyzja Nr SD-24/06 znak: SR.III.6620-2/71/BZ/06 z dn. 14.07.2006 r.
25.	Firma „VERNAL” Konrad Wróblewski Radogoszcz 42 59-800 Lubań	Firma „VERNAL” Konrad Wróblewski Radogoszcz 42 59-800 Lubań tel./fax 0 75 722 35 08 kom. 501 46 64 60	Decyzja Nr SD-25/06 znak: SR.III.6620-2/43/BZ/06 z dn. 03.10.2006 r.
26.	Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórnymi „CELMET” Prywatny Skład Opału ul. Dolna 40 58-150 Strzegom	Stacja Demontażu Pojazdów ul. Bracka 2 58-150 Strzegom tel./fax 0 74 855 28 66	Decyzja Nr SD-26/06 znak: SR.IV.6620-2/76/BZ/06 z dn. 29.12.2006 r.

Nr	Nazwa przedsiębiorcy	Adres stacji demontażu	Uwagi
27.	Przedsiębiorstwo Handlowe FR Kazimierz Ślęzak ul. Ogrodowa 9/1 59-220 Legnica	Stacja Demontażu Pojazdów ul. Kolejowa 9 59-300 Lubin tel. 0 76 844 36 13 kom. 601 14 46 58	Decyzja Nr SD-27/07 znak:SR.IV.6620-2/27/BZ/07 z dn. 22.01.2007 r.
28.	PKS w Kłodzku S.A. 57-300 Kłodzko ul. Dusznicka 1	Placówka Terenowa PKS S.A. w Wilkanowie 57-513 Bystrzyca Kłodzka Wilkanów 25	Decyzja Nr SD-28/07 znak:SR.IV.6620-2/65-4/BZ/07 z dn. 27.02.2007 r.

Tabela II.1.7. Wykaz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji

Nr	Nazwa, siedziba i adres przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów	Adres punktu zbierania pojazdów	Stacja Demontażu /z którą PZP zawarł umowę/
1.	PPZM „Centrozłom Wrocław” 53-608 Wrocław ul. Robotnicza 16 REGON 000026577	Oddział Legnica 59-220 Legnica ul. Solińskiej 5 tel. 0 76 850 61 48	PPZM „Centrozłom Wrocław” Oddz. Olawa ul. Polna 2
2.	PPZM „Centrozłom Wrocław” 53-608 Wrocław ul. Robotnicza 16 REGON 000026577	50-608 Wrocław, ul. Robotnicza 16 tel. 0 71 356 66 22	PPZM „Centrozłom Wrocław” Oddz. Olawa ul. Polna 2
3.	PKS w Bolesławcu Sp. z o.o. Bolesławiec ul. Modłowa 8 REGON 230466861	Placówka Terenowa PKS Lwówek Śląski ul. Betleja 6 tel. 0 75 644 23 00	PKS w Bolesławcu Sp. z o.o. Bolesławiec ul. Modłowa 8
4.	PKS W Lubinie S.A. 59-300 Lubin ul. Ścinawska 22 REGON 391059585	56-100 Wołów ul. Ścinawska 24	PKS W Lubinie S.A. 59-300 Lubin ul. Ścinawska 22

1.7.3. Działalność kontrolna dotycząca przepisów o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się 7 zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wpisanych do rejestru GIOŚ, z czego w 2006 r. skontrolowano 4 zakłady.

Skontrolowane zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego posiadały uregulowania prawne związane z prowadzeniem tego typu działalności. Wyposażone były w stopniu odpowiadającym wymaganiom ujętym w ustawie o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Przyjęty sprzęt magazynowany jest w sposób selektywny w pomieszczeniach zabezpieczonych przed warunkami atmosferycznymi oraz przed dostępem osób nieupoważ-

nionych. W pierwszym etapie demontażu ze sprzętu usuwane są substancje niebezpieczne. Odpady oraz części ze zdemontowanego sprzętu sortowane są na poszczególne frakcje i magazynowane w oznaczonych i szczelnych pojemnikach.

W skontrolowanych podmiotach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z przyjętym sprzętem do odzysku. Najczęściej występującą nieprawidłowością była niezrozumiała procedura ewidencji ilościowej i jakościowej wytwarzanych odpadów związana z procesem przetwarzania. Ponadto powstałe odpady przekazywane były podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ.

Tabela II.1.8. Zestawienie skontrolowanych zakładów przetwarzania

Lp.	Nazwa kontrolowanego podmiotu	Adres kontrolowanego podmiotu	Przetwarzany sprzęt		Stan formalno-prawny uregulowany/nieuregulowany
			Nr grupy	Nr rodzaju	
1.	„IBC Euroserwis” Sp. z o.o.	ul. Gorlicka 40 51-314 Wrocław	1	1	uregulowany
2.	Wastes Service Robert Makiela	ul. Wilczycka 14 55-093 Kielczów, gm. Długoleka	3, 6	B-1, 5, 6, 11	uregulowany
3.	EKO KOMPAN Krzysztof Osucha	ul. Nyska 59-61 50-505 Wrocław	3	B-1, 5, 6, 11, 17	uregulowany
4.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Sylwester Lech - Lech MET	ul. Kościuszki 9 55-140 Żmigród	6	1, 2, 3	uregulowany

Fot. Przykładowy zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

1.8. PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI KONTROLOWANYCH

Prowadzona przez WIOŚ we Wrocławiu ewidencja w zakresie podmiotów używających substancje kontrolowane objęte Protokołem Montrealskim (tzw. SZWO – substancje zubożające warstwę ozonową), zawiera aktualnie 219 podmiotów. W odniesieniu do 2005 r. wzrosła ilość podmiotów ujętych w ewidencji o 9 pozycji.

Spośród 21 podmiotów skontrolowanych w 2006 r. można wyróżnić:

- użytkowników urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych: 14,
- serwisantów urządzeń klimatyzacyjnych: 6,
- prowadzących obrót SZWO: 2,
- prowadzących odzysk SZWO z urządzeń: 2,

▪ gromadzących urządzenia zawierające halony do zastosoowań krytycznych: 1,
przy czym w przypadku trzech podmiotów występuje łączenie zakresu prowadzonej działalności związanej ze SZWO:

- użytkownik i serwisant: 1,
- prowadzący obrót i odzysk: 1,
- użytkownik, serwisant i prowadzący obrót: 1.

W 2006 r. na 21 przeprowadzonych kontroli w 16 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wypełniania obowiązków zawartych w przepisach prawnych dotyczących SZWO (76%).

Najczęściej powtarzające się nieprawidłowości to przede wszystkim:

- brak oznakowania urządzeń i instalacji zawierających SZWO zgodnie z obowiązującym wzorem (6 spośród 14 kontroli w tym zakresie),
- brak kontroli szczelności urządzeń i instalacji z wymaganą częstotliwością (7 na 14 podmiotów posiadających instalacje lub urządzenia chłodnicze i klimatyzacyjne o ilości czynnika chłodniczego w obiegu przekraczającej 3 kg),

- brak opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie wprowadzania SZWO do powietrza (5 na 5 stwierdzonych przypadków ubytku SZWO w obiegu),
- niepodejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie emisji SZWO (4 na 5 stwierdzonych przypadków ubytku SZWO w obiegu),
- brak kart obsługi technicznej urządzeń i instalacji lub niepełne zapisy (6 na 14 kontroli w tym zakresie),
- brak świadectw kwalifikacji u podmiotów prowadzących serwis urządzeń, obrót lub odzysk SZWO (2 na 9 kontroli),
- brak ewidencji SZWO przez podmioty używające (4 na 9 podmiotów).

Główną przyczyną nie wywiązywania się przez podmioty z nałożonych obowiązków dotyczących SZWO była niedostateczna znajomość przepisów prawa w przedmiotowym zakresie. W niektórych przypadkach znaczące może być również występowanie dysproporcji pomiędzy opłatami za emisję SZWO do powietrza a kosztem właściwej obsługi technicznej urządzenia czy też przekazania SZWO do odzysku.

1.9. HANDEL EMISJAMI

Od 1 stycznia 2005 r. w państwach Unii Europejskiej uruchomiony został wspólnotowy system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Emission Trading Scheme – ETS), poprzez wejście w życie Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r.

Kwestię handlu emisjami w Polsce reguluje ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji, określająca zasady funkcjonowania systemu, którego celem jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w sposób opłacalny i ekonomicznie efektywny.

Rodzaje instalacji objęte wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji na lata 2005-2007 zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 września 2005 r. Na tej podstawie opracowany został Krajowy Plan Rozdziału Upnień na lata 2005-2007, opublikowany w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2005 r., obejmujący jeden gaz cieplarniany w postaci dwutlenku węgla.

W KPRU znajduje się lista podmiotów uczestniczących w handlu emisjami wraz z wyszczególnioną wielkością przydziału uprawnień oraz wykaz instalacji czasowo wyłączonych z systemu. Z terenu województwa dolnośląskiego wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji objętych zostało 88 instalacji, z których 13 zostało ujętych jako czasowo wyłączone z systemu.

Podmioty objęte wspólnotowym systemem są w szczególności zobowiązane do monitorowania wielkości emisji dwutlenku węgla, przedkładania raportów rocznych o wielkości emisji i rozliczania z przydzielonych uprawnień. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska pełni w systemie rolę weryfikatora raportów rocznych o emisji (obok auditorów akredytowanych) oraz posiada uprawnienia do nakładania kar pieniężnych w przypadku braku uprawnień do emisji na pokrycie rzeczywistych wielkości emisji.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu dokonał weryfikacji 54 rocznych raportów o emisji CO₂ za rok 2005. Nie były nakładane decyzje o karach pieniężnych w tym zakresie.

2. PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

2.1. WOJEWÓDZKI REJESTR POTENCJALNYCH SPRAWCÓW POWAŻNYCH AWARII

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu prowadzi rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii w województwie dolnośląskim. Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. rejestr obejmował 81 zakładów, w tym 36 zakładów podlegających przepisom dyrektywy 96/82/WE (SEWESO II), z czego 13 to zakłady zakwalifikowane do grupy o dużym ryzyku (ZDR) oraz 23 zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Prowadzący zakład o dużym ryzyku (ZDR) lub o zwiększonym ryzyku (ZZR) jest obowiązany do:

- zgłoszenia zakładu właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej,
- sporządzenia programu zapobiegania poważnym awariom (PZA),

Ponadto prowadzący zakład o dużym ryzyku (ZDR) jest obowiązany do:

- opracowania i wdrożenia systemu bezpieczeństwa stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania i organizacji zakładu,
- opracowania raportu o bezpieczeństwie (ROB)

i przedłożenie go komendantowi wojewódzkiemu PSP i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska przed uruchomieniem zakładu.

W celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej zakład dużego ryzyka opracowuje wewnętrzny i zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

Spośród 13 zakładów o dużym ryzyku:

- 15% stanowią zakłady posiadające w obrocie produkty destylacji ropy naftowej i substancje palne,
- 85% to zakłady posiadające w obrocie substancje toksyczne i inne substancje niebezpieczne.

Spośród 23 zakładów o zwiększonym ryzyku:

- 22% stanowią zakłady posiadające w obrocie produkty destylacji ropy naftowej i substancje palne,
- 35% stanowią zakłady posiadające w obrocie skrajnie łatwopalne gazy skroplone i gaz ziemny,
- 43% stanowią zakłady posiadające w obrocie substancje toksyczne i inne substancje niebezpieczne.

Tabela II.2.1. Liczba zakładów kwalifikowanych do grupy o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i liczba złożonych przez te zakłady dokumentacji przeciwdziałania poważnym awariom - stan na 31.12. 2006 r. oraz porównanie ze stanem na dzień 31.12.2005 r.

Liczba zakładów o dużym ryzyku		Liczba zakładów o zwiększonym ryzyku		Łącznie (stan na 31.12.2006 r.)	Złożona dokumentacja (wg stanu na 31.12.2006 r.)			
31.12.2005 r.	31.12.2006 r.	31.12.2005 r.	31.12.2006 r.		Zgłoszenie	PZA	ROB	WPOR
11	13	23	23	36	36	36	12*	12

PZA – program zapobiegania awariom

ROB – raport o bezpieczeństwie (* 1 zakład w trakcie opracowania)

WPOR – wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy

2.2. KONTROLE POTENCJALNYCH SPRAWCÓW POWAŻNYCH AWARII

W 2006 r. wykonano 44 kontrole (100% zaplanowanych) w zakładach mogących potencjalnie spowodować poważne awarie, w tym:

- 12 kontroli zakładów o dużym ryzyku (ZDR),
- 13 kontroli zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR),
- 19 kontroli w innych zakładach – potencjalnych sprawcach poważnych awarii.

Ponadto zostało przeprowadzonych 13 kontroli przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i preparatach chemicznych. Łącznie przeprowadzono 57 kontroli w sprawach poważnych awarii (88% w stosunku do 2005 r.). Ogółem wydano 31 zarządzeń (obejmujących 40 nałożonych obowiązków).

Przeprowadzone kontrole i stwierdzone na ich podstawie naruszenia dotyczyły w szczególności:

- niewłaściwej eksploatacji zbiorników zawierających substancje niebezpieczne,
- niesprawności systemu monitoringu wycieku substancji niebezpiecznych do środowiska,
- niewłaściwego stanu techniczno-eksploatacyjnego instalacji lub urządzeń ochronnych,
- niekompletności dokumentacji dotyczącej problematyki poważnej awarii.

W trakcie wykonanych kontroli na podstawie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych stwierdzono m. in. następujące naruszenia prawa:

- niekompletność lub brak kart charakterystyk dla wykorzystywanych substancji niebezpiecznych,
- niedostosowanie miejsc magazynowania substancji i preparatów do wymogów określonych w kartach charakterystyki.

Znaczącą poprawę odnotowano w:

- BLASTEXPOL Sp. z o.o. w Duninowie, a także w KGHM „Polska Miedź” S.A. – Oddziale Zakłady Górnicze „Rudna” w zakresie sukcesywnego wdrażania technologii produkcji i wykorzystania materiałów RpT w miejsce tradycyjnych materiałów wybuchowych (materiały RpT stają się materiałami wybuchowymi dopiero w otworze strzelniczym kopalni),
- KGHM „Polska Miedź” S.A. w Lubinie Oddział Huta Miedzi „Głogów”, Oddział Huta Miedzi „Legnica”, Oddział ZG „Rudna” w Polkowicach, Oddział ZG „Polkowice-Sierszowice”, Oddział ZG „Lubin”, Oddział ZWR w Polkowicach, Energia-Pro Koncern Energetyczny S.A. Oddział w Legnicy – w zakresie wyprowadzania z użycia dioksyn olejowych (PCB) poprzez wymianę transformatorów olejowych na transformatory suche i poprzez wycofywanie z eksploatacji kondensatorów olejo-

wych zawierających te dioksyny i zastępowanie ich kondensatorami suchymi,

- Bazie Paliw nr 10 w Kawicach należącej do Operatora Logistycznego Paliw Płynnych w Płocku w zakresie doszczelnienia ziemnych tac podzbiornikowych folią typu PEHD na trzech polach zbiornikowych,
- Oddziale Huta Miedzi „Głogów” w zakresie dostosowania Stacji Paliw Huty II poprzez wybudowanie szczelnej tacy podtorowej na kolejowej rozładowni olejów, uszczelnienie tac podzbiornikowych, wykonanie monitoringu wycieku olejów ze zbiorników magazynowych olejów i wykonanie sieci piezometrów na ciągu kanalizacji wód opadowych w rejonie tej Stacji Paliw,
- MPWiK w Legnicy – zautomatyzowano prace na Chlorowni związane z obrotem chloru i zastosowano telewizję przemysłową do śledzenia tego obrotu z Centralnej Sterowni.

2.3. WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI KONTROLI

W sprawach zwalczania poważnych awarii WIOŚ we Wrocławiu współdziałał z Państwową Strażą Pożarną, organami administracji rządowej, samorządowej, Policją, Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Transportu Drogowego oraz organami Nadzoru Budowlanego. Stosowane formy współpracy z wymienionymi instytucjami i jednostkami kontrolnymi polegały na:

- przekazywaniu informacji o wynikach kontroli,
- kierowaniu wniosków o podjęcie działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami,

- wymianie informacji o wynikach przeprowadzanych kontroli.

W sprawach zwalczania poważnych awarii WIOŚ współdziałał z Państwową Strażą Pożarną w zakresie wymiany informacji pokontrolnych oraz udziału w ćwiczeniach sprawdzających zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy dla wszystkich objętych planem zakładów o dużym ryzyku. Ćwiczenia kończyły się dyskusją wszystkich uczestników oraz sprecyzowaniem wniosków mających usprawnić działania podejmowane przez zakład, jak i służby włączone w działania ratownicze.

2.4. POWAŻNE AWARIE (ZDARZENIA O ZNAMIONACH POWAŻNYCH AWARII) W 2006 R.

W 2006 r. WIOŚ we Wrocławiu przyjął informację o wystąpieniu 9 zdarzeń o charakterze poważnej awarii:

1. 16.02.2006 r.: Legnica – wypadek drogowy,
2. 07.06.2006 r.: Wilkowa – wypadek drogowy,
3. 12.06.2006 r.: Kudowa-Zdrój – nieostrożne manewry ciągnikiem siodłowym,
4. 29.06.2006 r.: Brzeg Dolny – awaria zaworu odstożnika trichloru fosforu,
5. 18.07.2006 r.: Piechowice – niedostateczna neutralizacja kwaśnych ścieków przemysłowych,
6. 27.07.2006 r.: Oława – zanik zasilania układu filtrów zakładu w energię,

7. 28.07.2006 r.: Budziszów Wlk – wypadek drogowy,
8. 13.11.2006 r.: Solna – wypadek drogowy,
9. 18.12.2006 r.: Oława – zanik zasilania układu filtrów zakładu w energię.

Ze względu na miejsce powstania zdarzeń ich ilość w 2006 r. kształtowała się następująco:

- zakłady: 4 zdarzenia,
 - w tym ZDR: 3,
 - pozostałe: 1
- transport: 5 zdarzeń,
 - w tym transport drogowy: 5.

Tabela II.2.2. Rodzaje i skutki zdarzeń w 2006 r.

Rodzaje i skutki zdarzenia	Ilość zdarzeń ogółem	w tym:	
		Ilość poważnych awarii*	Ilość zdarzeń o znamionach PA
EMISJA (w tym WYCIEK)			
▪ uwolnienie substancji do wód powierzchniowych	1	0	1
▪ uwolnienie substancji do gruntu	5	0	5
▪ uwolnienie substancji do powietrza	3	0	3
OGÓŁEM	9	0	9

* poważne awarie spełniające kryteria Rozporządzenia MŚ

Klasa	Rodzaje materiałów niebezpiecznych	Ilość zdarzeń w 2006 r.
Klasa 1	Materiały i przedmioty wybuchowe	0
Klasa 2	Gazy	0
Klasa 3	Materiały ciekłe zapalne	5 (56% w skali roku)
Klasa 4.1	Materiały stałe zapalne	0
Klasa 4.2	Materiały samozapalne	0
Klasa 4.3	Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne	0
Klasa 5.1	Materiały utleniające	0
Klasa 5.2	Nadtlenki organiczne	0
Klasa 6.1	Materiały trujące	0
Klasa 6.2	Materiały zakaźne	0
Klasa 8	Materiały żrące	1 (11% w skali roku)
Klasa 9	Różne materiały i przedmioty niebezpieczne	3 (34% w skali roku)

Tabela II.2.3. Ilość zdarzeń

z uwzględnieniem klasyfikacji materiałów niebezpiecznych, w zakresie międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych

Ilość kontroli	3
Ilość zarządzeń pokontrolnych / ilość obowiązków	1/1
Ilość wydanych decyzji	1
Ilość mandatów	1
Ilość wniosków do organów ścigania	1
Ilość wystąpień do:	
a/ Państwowej Straży Pożarnej	0
b/ innych organów kontroli	0
c/ starostów w sprawie rekultywacji gruntu	2
d/ innych organów administracji publicznej	0
Ilość wizji lokalnych	7

Tabela II.2.4. Postępowanie kontrolne

2.4.1. Przykłady poważnych awarii w 2006 r.

W zakładach zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii:

- 29 czerwca 2006 r. – PCC Rokita S.A. w Brzegu Dolnym – awaria zaworu odstożnika trichloru fosforu.

W dniu 29 czerwca 2006 r., ok. godziny 16:50 w trakcie prowadzenia czynności odkażania odstożnika trichloru fosforu doszło do wycieku około 50 l trichloru fosforu z ww. odstożnika. Trichlorek fosforu gwałtownie reagował z wodą (reakcja egzotermiczna) na mokrej posadzce oraz z wilgocią zawartą w powietrzu, w wyniku czego wydzielał się gazowy chlorowódz, który wydostał się poza halę produkcji i rozprzestrzenił się w powietrzu. Na miejsce awarii została niezwłocznie zadysponowana – przez Dyspozytora Zakładu – Zakładowa Służba Ratownicza, która wspólnie z pracownikami obsługi przystąpiła do działań ratowniczych. Zakładowa Służba Ratownicza przy pomocy kurtyn wodnych, ustawionych na granicy Spółki z ulicą Sienkiewicza, prowadziła absorpcję chlorowodoru w wodzie. W tym samym czasie Dyspozytor Zakładu powiadomił: Wojewódzkie Stanowisko Koordynacji Ratownictwa, PSP Wołów, Policję w Brzegu Dolnym, Burmistrza Miasta i Gminy Brzeg Dolny oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu o zaistniałym zdarzeniu. Uruchomiona została również syrena alarmowa PCC Rokita S.A. i ogłoszono alarm o skażeniu. Policja wyłączyła czasowo z ruchu ulicę Sienkiewicza od strony m. Radecz oraz od strony centrum miasta. Wezwana na miejsce

zdarzenia jednostka PSP Wołów prowadziła monitoring stężeń chlorowodoru w powietrzu na terenie miasta – przeprowadzone kontrolne pomiary stężeń chlorowodoru przez PSP Wołów nie wykazywały występowania chlorowodoru w powietrzu w ilościach mierzalnych. Nikt z mieszkańców Brzegu Dolnego, ani żaden pracownik PCC Rokita nie ucierpiał w wyniku zaistniałej awarii. Emisja chlorowodoru nie spowodowała ujemnych skutków w środowisku. Z wstępnych ustaleń wynika, że przyczyną awarii był uszkodzony zawór (wadliwe wewnętrzne ustawienie zaworu) znajdujący się pod odstożnikiem.

W pozostałych zakładach:

- 18 lipca 2006 r. – Huta Szkła Kryształowego KOLGLASS Piechowice – niedostateczna neutralizacja kwaśnych ścieków przemysłowych.

W dniu 18 lipca 2006 r. do Delegatury WIOŚ w Jeleniej Górze wpłynęła interwencja Burmistrza Miasta Piechowice na zanieczyszczenie wód rzeki Kamienna w Piechowicach. Przeprowadzone rozpoznanie wykazało zanieczyszczenie rzeki Kamienna na odcinku ok. 1,5 km poniżej wylotu kolektora odprowadzającego ścieki przemysłowe z terenu Huty Szkła Kryształowego KOLGLASS Hurt-Export-Import Ryszard Kolat z/s w Ścinawicy 47, 57-300 Kłodzko-Ustronie – Oddział w Piechowicach. Badania jakości wód rzeki Kamienna w obrębie w/w wylotu wykazały negatywne oddziaływanie odprowadzanych ścieków przemysłowych na wody odbiornika. Wody rzeki Kamienna powyżej wylotu kolektora odprowadzającego ście-

ki przemysłowe były „czyste”, tj. odczyn obojętny o pH 6,3, fluorki 0,23 mgF/l, siarczany 13 mgSO₄/l, ołów 0,0025 mgPb/l, natomiast w wodach rzeki poniżej tego wylotu stwierdzono znaczne obniżenie odczynu do kwaśnego o pH 3,3, wzrost stężenia fluorków do poziomu 6,9 mgF/l, siarczanów do 69 mgSO₄/l i ołowiu do 0,069 mgPb/l. Ustalono, iż źródłem zanieczyszczenia rzeki i tym samym śnięcia ryb był zrzut z terenu w/w huty szkła niedostatecznie zneutralizowanych ścieków przemysłowych z chemicznego polerowania szkła w ilości ok. 3 m³. Ścieki te zawierały mieszaninę kwasu

siarkowego i fluorowodorowego z wodą i charakteryzowały się odczynem silnie kwaśnym o pH 2,3. Zawartość fluorków w ściekach wynosiła 109 mgF/l, siarczanów 563 mgSO₄/l i ołowiu 19,24 mgPb/l. Wprowadzenie ścieków niedostatecznie zneutralizowanych spowodowało negatywną zmianę parametrów jakości wody w rzece, tj. odczynu obojętnego na kwaśny oraz znaczny wzrost stężeń fluorków, siarczanów i ołowiu na odcinku ok. 1,5 km i było bezpośrednią przyczyną śnięcia ryb. Straty z tego tytułu w rybostanie wyniosły 11 131,20 zł.

2.4.2. Przykłady działań WIOŚ w przypadku wystąpienia poważnej awarii

Działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w przypadku wystąpienia poważnej awarii na przykładzie zdarzenia z dnia 7 czerwca 2006 r., godz. 05.30:

1. Przyjęcie zgłoszenia od dyżurnego KP PSP w sprawie wycieku substancji niebezpiecznych na pobocze drogi w miejscowości Wilkowa Wielka w wyniku wypadku drogowego pojazdu należącego do Fabryki Maszyn i Urządzeń TAGOR S.A. w Tarnowskich Górach.
2. Dyżurny WIOŚ po potwierdzeniu telefonicznym zdarzenia na polecenie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska udał się na miejsce zdarzenia celem rozpoznania i udokumentowania zdarzenia.
3. Na miejscu zdarzenia stwierdzono wyciek ok. 2800 l oleju transformatorowego, 140 kg substancji chemicznej o nazwie azodicarbonamiden oraz wyciek oleju napędowego ze zbiornika paliwa samochodu. Sporządzono notatkę służbową ze zdarzenia i wy-

konano dokumentację fotograficzną. Akcję ratowniczą i zabezpieczającą przed dalszym rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń do środowiska prowadziły JRG KW PSP z Trzebnicy, w tym JRG chemiczna z Wrocławia.

4. W dniu 14 czerwca 2006 r. WIOŚ na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy o IOŚ wystosował do Starosty Powiatu Trzebnickiego wystąpienie o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz przekazał sporządzoną dokumentację ze zdarzenia.
5. W dniu 28 czerwca 2006 r. WIOŚ otrzymał do wiadomości decyzję Starosty Trzebnickiego określającą zakres, sposób i termin zakończenia rekultywacji ze wskazaniem upoważnionego podmiotu wykonawczego.
6. W dniu 3 lipca 2006 r. WIOŚ otrzymał protokół zajęcia i odbioru pasa drogowego po wykonaniu rekultywacji.

2.5. PROWADZENIE DYŻURÓW

Dyżury prowadzone są w oparciu o „Instrukcję pełnienia dyżuru w WIOŚ we Wrocławiu w zakresie poważnych awarii” wprowadzoną do stosowania zarządzeniem wewnętrznym nr 7/2003 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Dy-

żury pełnią osoby posiadające upoważnienie do kontroli zgodnie z kwartalnym harmonogramem. Zdarzenia zgłaszane w czasie pełnienia dyżurów są weryfikowane i w zależności od wyników podejmowane są działania lub odstępuje się od ich podejmowania.

2.6. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Przedstawiciele Inspekcji uczestniczyli w pracach dotyczących poważnych awarii realizowanych w ramach następujących dyrektyw i umów międzynarodowych:

- Ramowa Dyrektywa Wodna;
- Dyrektywa Seveso;
- Konwencja o transgranicznych skutkach awarii przemysłowych:
 - Posiedzenie Grupy Roboczej W-3 do spraw nadzwyczajnych zanieczyszczeń Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych w Forst w dniach 25-26 kwietnia 2006 r.,
 - 1 Narada Grupy Roboczej G3 „Zanieczysz-

czenia Awaryjne” Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem w Policach w dniach 31 maja – 1 czerwca 2006 r.,
– XII Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej „Konwencja EKG/NZ o transgranicznych skutkach awarii przemysłowych w Gorlitz w dniach 12-14 września 2006 r.;

- Umowy dwustronne z państwami sąsiadującymi:
 - XII posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Współpracy Sąsiedzkiej w Dziedzinie Ochrony Środowiska w Lubbenau w dniach 26-27 października 2006 r.

3. DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU W 2006 R.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, zwany w dalszej części Funduszem, powołany do życia na podstawie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska z dnia 31 stycznia 1980 r. (tekst jednolity Dz.U.1994.49.196 z późniejszymi zmianami), rozpoczął samodzielną działalność w lipcu 1993, a od 1 stycznia 1999 r. objął zasięgiem działania teren województwa dolnośląskiego.

Od 01.10.2001 r., czyli dnia wejścia w życie ustawy z dnia 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2006.129.902 – tekst jednolity), utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej stały się odpowiednio wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska.

3.1. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA FUNDUSZU

Przygotowanie zadań do realizacji w stopniu zgodnym z obowiązującymi w Funduszu procedurami pozwoliło na zawarcie w 2006 r. ogółem 480 nowych umów na kwotę 140 745,1 tys. zł, w tym 146 umów pożyczek na kwotę 89 602,8 tys. zł oraz 334 umowy dotacji na kwotę 51 142,3 tys. zł. Zawarte zostały ponadto aneksy do umów z lat ubiegłych zmieniające wysokość przyznanej pomocy, głównie w związku z korektą wartości realizowanych zadań, w wyniku czego przyznane dofinansowanie uległo zwiększeniu łącznie o kwotę 1 779,3 tys. zł.

W 2006 r., na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w 2006 r. i latach ubiegłych, Fundusz dofinansował bezpośrednio realizację 443 nowych i kontynuowanych zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną kwotą 143 954,6 tys. zł, z czego pożyczki wyniosły 81 550,9 tys. zł (56,7%), a dotacje 62 403,7 tys. zł (43,3%).

Ponadto 27,0 tys. zł wydatkował na nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, 111,0 tys. zł skierował na dopłaty do kredytów preferencyjnych udzielanych przez banki w ramach zawartych umów, a Rada Nadzorcza Funduszu podjęła decyzje o umorzeniu pożyczek na kwotę 75,0 tys. zł.

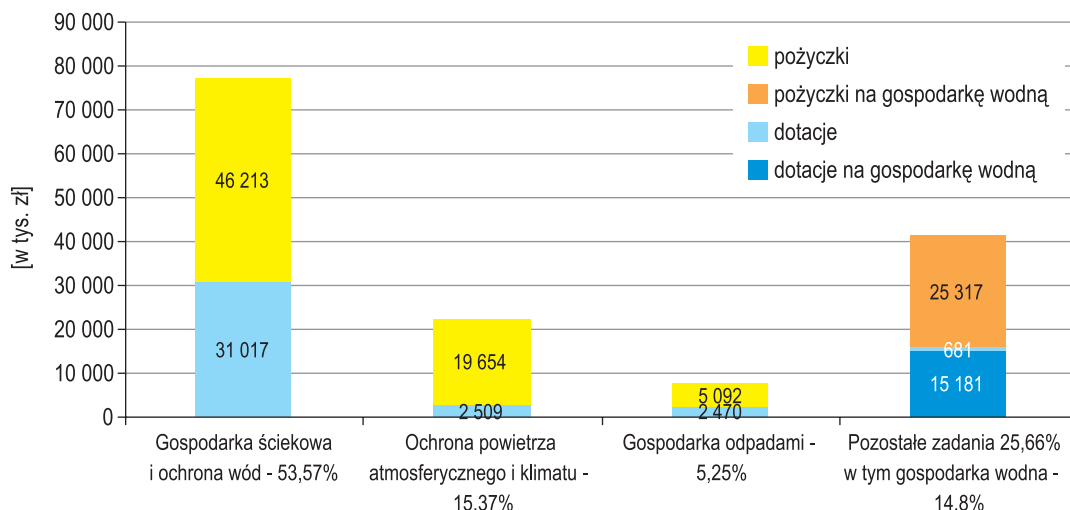
Fundusz wydatkował w 2006 r. na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej środki w wysokości 143 954,6 tys. zł, wypłacając je na zadania realizowane przez:

- gminy, związki gmin i podmioty zależne (jednostki komunalne, szkoły i inne) – 66,1% tj. 95 105,1 tys. zł (38,7% stanowiły dotacje, a 61,3% pożyczki),
- spółki prawa handlowego o charakterze użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji, gospodarki komunalnej itp.) – 7,2% tj. 10 356,7 tys. zł, (0,1% stanowiły dotacje, a 99,9% pożyczki),

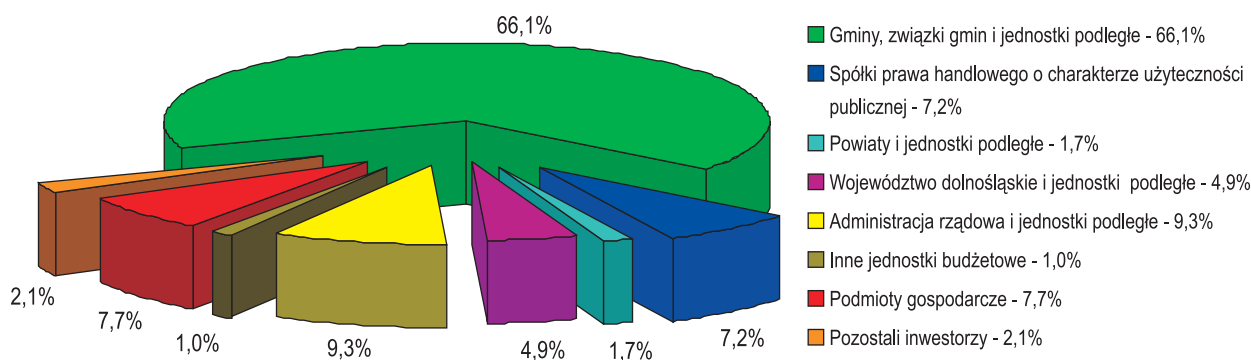
Tabela II.3.1. Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2006 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wypłacone środki			% w całości dofinansowania
		ogółem	dotacje	pożyczki	
1.	GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD, w tym:	77 229 342,17	31 016 665,03	46 212 677,14	53,57
	oczyszczalnie ścieków	17 102 095,82	6 317 926,13	10 784 169,69	
2.	OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU	22 162 584,62	2 508 753,92	19 653 830,70	15,37
3.	GOSPODARKA ODPADAMI	7 561 735,96	2 470 008,96	5 091 727,00	5,25
4.	POZOSTAŁE ZADANIA, w tym:	37 000 922,93	26 408 217,85	10 592 705,08	25,66
4.1.	Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa, w tym	21 352 407,00	11 440 402,00	9 912 005,00	14,81
	– ochrona przeciwpowodziowa	8 448 462,00	8 448 462,00		
4.2.	Ochrona przyrody i krajobrazu, w tym:	2 738 599,06	2 738 599,06		1,90
	– ochrona lasów	1 439 090,18	1 439 090,18		
4.3.	Edukacja ekologiczna	2 829 015,80	2 829 015,80		1,96
4.4.	Monitoring środowiska	2 679 380,00	2 679 380,00		1,86
4.5.	Prace badawcze	387 975,68	160 575,68	227 400,00	0,27
4.6.	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków, w tym:	2 803 940,08	2 350 640,00	453 300,08	1,94
	Inne zadania, w tym:	4 209 605,31	4 209 605,31		2,92
	– usuwanie skutków powodzi z sierpnia 2006 r.	1 530 133,00	1 530 133,00		
	– wapnowanie gleb	80 000,00	80 000,00		
	– profilaktyka zdrowotna	994 240,00	994 240,00		
	Razem	143 954 585,68	62 403 645,76	81 550 939,92	99,85
5.	Nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska	27 000,00	27 000,00		0,02
6.	Dopłaty do kredytów preferencyjnych	111 039,22	111 039,22		0,08
7.	Umorzenia pożyczek	75 000,00	75 000,00		0,05
	Ogółem	144 167 624,90	62 616 684,98	81 550 939,92	100,00

Wykres II.3.1. Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2006 r.

Wykres II.3.2. Wydatki statutowe WFOŚiGW we Wrocławiu w 2006 r. z podziałem na wnioskodawców

- powiaty i ich jednostki – 1,7% tj. 2 493,6 tys. zł (31,8% stanowiły dotacje, 68,2% pożyczki),
- Województwo Dolnośląskie i jednostki podległe – 4,9% tj. 6 979,3 tys. zł (100% stanowiły dotacje); największym inwestorem z tej grupy był Dolnośląski Zarząd Melioracji Urządzeń Wodnych we Wrocławiu,
- administrację rządową oraz jednostki jej podległe – 9,3% tj. 13 332,2 tys. zł (100% stanowiły dotacje); największymi inwestorami z tej grupy byli: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzka Komenda Państwowej Straży Pożarnej,
- inne jednostki budżetowe – 1,0% tj. 1 501,6 tys. zł (100% stanowiły dotacje); środki przekazano głównie na edukację ekologiczną i ochronę przyrody,
- podmioty gospodarcze (przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, pozostałe spółki prawa handlowego) – 7,7% tj. 11 107,7 tys. zł (98,2% stanowiły pożyczki, a 1,8% dotacje),
- pozostałych inwestorów, w tym pozarządowe organizacje ekologiczne – 2,1% tj. 3 078,5 tys. zł (90,5% stanowiły dotacje, a 9,5% pożyczki); największymi inwestorami z tej grupy były stowarzyszenia i fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe.

Fundusz dokonując wyboru zadań do dofinansowania traktował priorytetowo zadania realizowane z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej, których wykonanie przyczynia się do wypełnienia wymagań określonych w dyrektywach Wspólnoty Europejskiej w obszarze „Środowisko”, wdrożonych do prawa krajowego. Na wsparcie zadań realizowanych w ramach funkcjonujących programów pomocowych Fundusz wydatkował w 2006 r. kwotę 61 048,7 tys. zł, tj. 42,3% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych.

Na dofinansowanie zadań według poszczególnych programów Fundusz wypłacił:

- ZPORR – 24 437,4 tys. zł,
- Fundusz Spójności – 19 665,8 tys. zł,
- PHARE – 13 003,3 tys. zł,
- Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska – 3 942,2 tys. zł.

1. ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego)

Fundusz przyjął w 2006 r. do dofinansowania 28 zadań realizowanych w ramach ZPORR (Fundusze Strukturalne). Pomoc finansowa Funduszu w realizacji tych zadań w 2006 r. wyniosła 24 437,4 tys. zł, w tym w formie dotacji 6 154,1 tys. zł, w formie po-

życzki 12 901,6 tys. zł oraz w formie pożyczki pomostowej 5 381,7 tys. zł.

Pośród realizowanych zadań 15 o wartości 39 374,6 tys. zł zostało zakończonych w 2006 r. Ogółem Fundusz dofinansował ich realizację kwotą 13 089,4 tys. zł, w tym w formie dotacji w kwocie 2 341,7 tys. zł, pożyczki w kwocie 5 479,5 tys. zł oraz w formie pożyczki pomostowej w kwocie 5 268,2 tys. zł.

Na podstawie zawartych już umów na zadania dofinansowane ze środków ZPORR Fundusz planuje wydatkowanie w 2007 r. kwoty 16 801,6 tys. zł, w tym 9 387,7 tys. zł w formie dotacji oraz 7 413,9 tys. zł w formie pożyczek.

2. Fundusz Spójności

Fundusz objął dofinansowaniem w 2006 r. 4 przedsięwzięcia, w tym 3 kontynuowane (dawna ISPA) o wartości kosztorysowej 266 504,1 tys. zł.

Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz w 2006 r. wyniosła ogółem 19 665,8 tys. zł, w tym w formie dotacji 11 458,3 tys. zł, a pożyczek 8 207,5 tys. zł.

Całkowite dofinansowanie przez Fundusz zadań ze środków ISPA/FS planowane jest w wysokości 44 380,3 tys. zł, tj. na poziomie 16,7% ich wartości. Beneficjenci planują zakończenie jednego z realizowanych zadań w roku 2007, a dwóch pozostałych w 2008 r.

Fundusz udzielił pomocy finansowej na dofinansowanie jednego zadania Związku Gmin Karkonoskich w Mysłakowicach dotyczącego przygotowania dokumentacji projektowo-wykonawczej do wniosku do Funduszu Spójności dla przedsięwzięcia pn.: „Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji – etap I” dotacją w kwocie 127,7 tys. zł.

3. Program współpracy przygranicznej PHARE

Dofinansowaniem Funduszu objęto 7 zadań kontynuowanych o wartości 96 401,1 tys. zł, których realizacja została zakończona w 2006 r.

Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz w 2006 r. wyniosła 13 003,3 tys. zł, w tym w formie pożyczek 4 387,1 tys. zł, dotacji 8 616,2 tys. zł.

Całkowite wsparcie Funduszu w stosunku do tych zadań planowane jest na poziomie 24 420,1 tys. zł, tj. na poziomie 25,3% ich wartości (do wypłaty w 2007 r. pozostaje dotacja w kwocie 771,2 tys. zł).

4. Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska

Fundusz przyjął do dofinansowania w 2006 r. 5 zadań objętych programem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska o wartości kosztorysowej 12 573,2 tys. zł.

Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz w 2006 r. wyniosła 3 942,2 tys. zł, w tym 1 598,6 zł dotacji, 954,3 tys. zł pożyczki oraz 1 389,3 pożyczki pomostowej.

W ciągu roku realizacja 3 zadań o wartości 8 554,6 tys. zł. została zakończona – Fundusz dofinansował je kwotą 3 620,5 tys. zł, w tym 1 531,2 tys. zł dotacji, 700,0 tys. zł pożyczki i 1 389,3 tys. zł pożyczki pomostowej, tj. na poziomie 42,3% ich wartości (wraz z pożyczką pomostową).

Całkowite wsparcie Funduszu w stosunku do zadań objętych programem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska planowane jest w wysokości 6 351,3 tys. zł (wraz z pożyczką pomostową), tj. na poziomie 50,5% ich wartości.

Dofinansowanie Funduszu pozwoliło na uzyskanie i oddanie do użytku w 2006 r. realizowanych inwestycji oraz osiągnięcie efektów rzeczowych i ekologicznych:

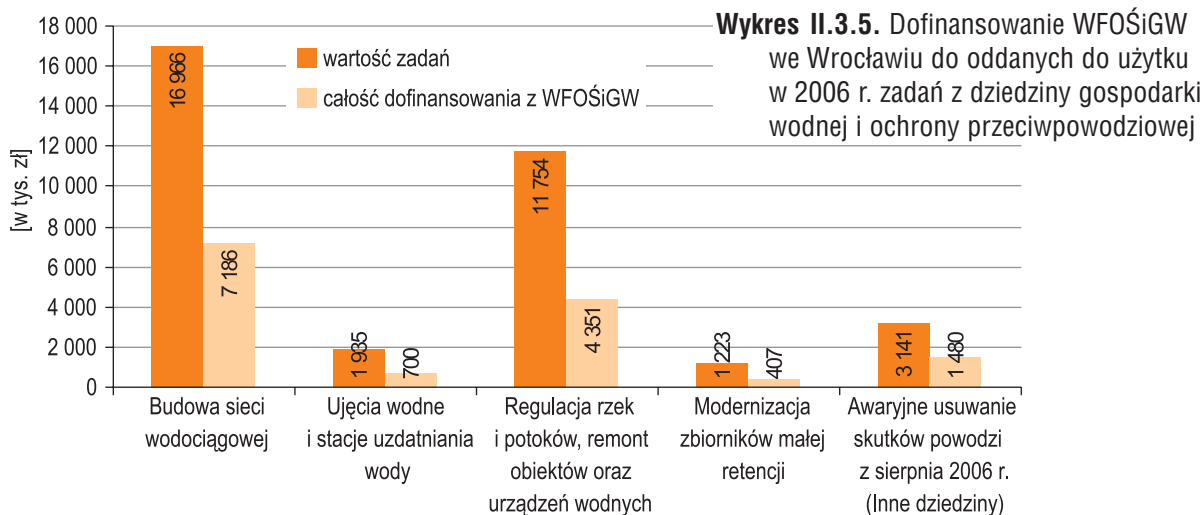
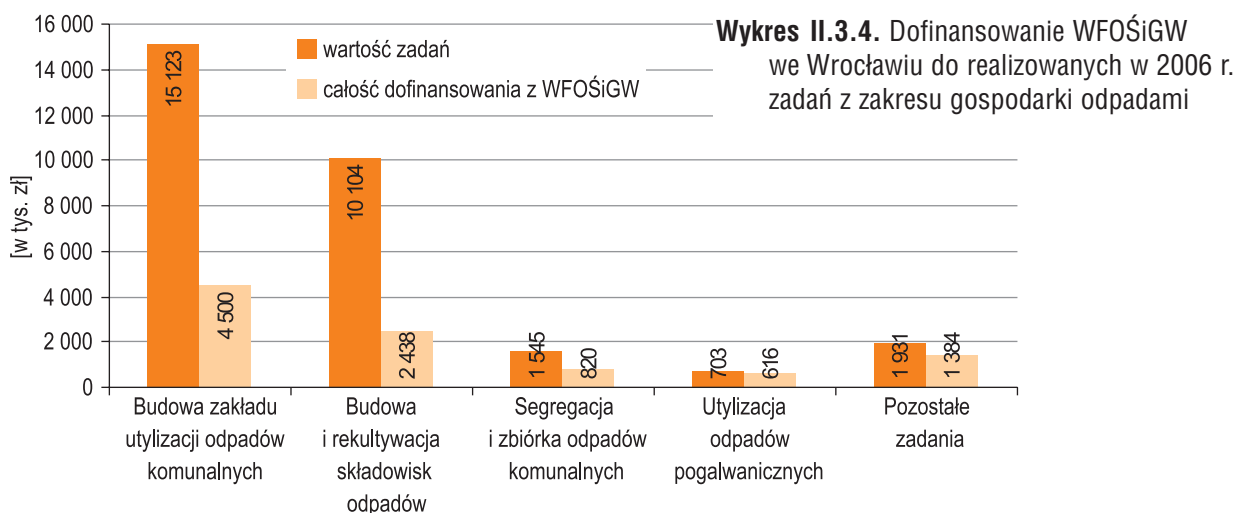
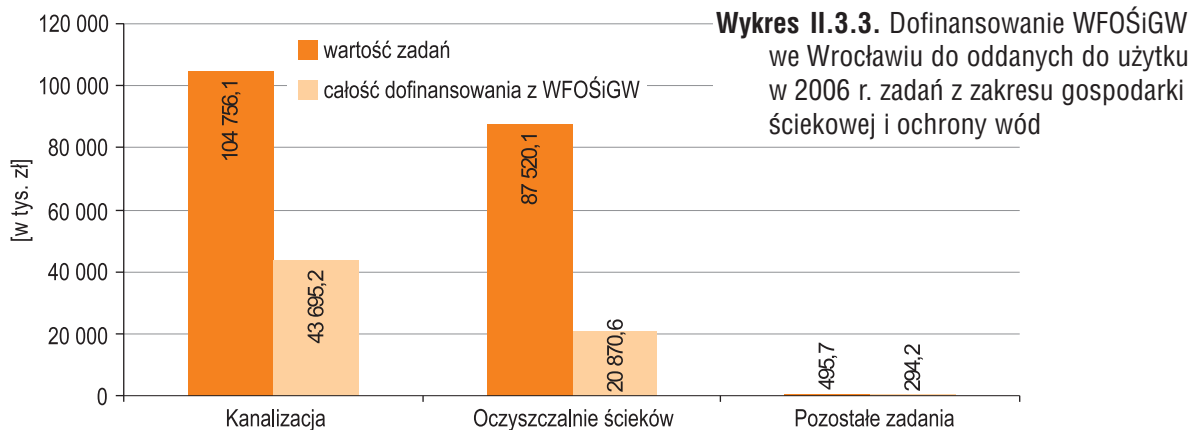
- zakończenie i oddanie do użytku 2 nowo wybudowanych oczyszczalni ścieków o przepustowości 709,8 m³/d oraz powiększenie przepustowości 9 działających oczyszczalni o 1 869 m³/dobę w wyniku ich modernizacji i rozbudowy – w efekcie tych działań zaistniała możliwość ograniczenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach:

- BZT₅: 1 687,05 kg/d,
- zawiesina ogólna: 1 302,61 kg/d,
- fosfor ogólny: 76,28 kg/d,
- azot ogólny: 477,72 kg/d;

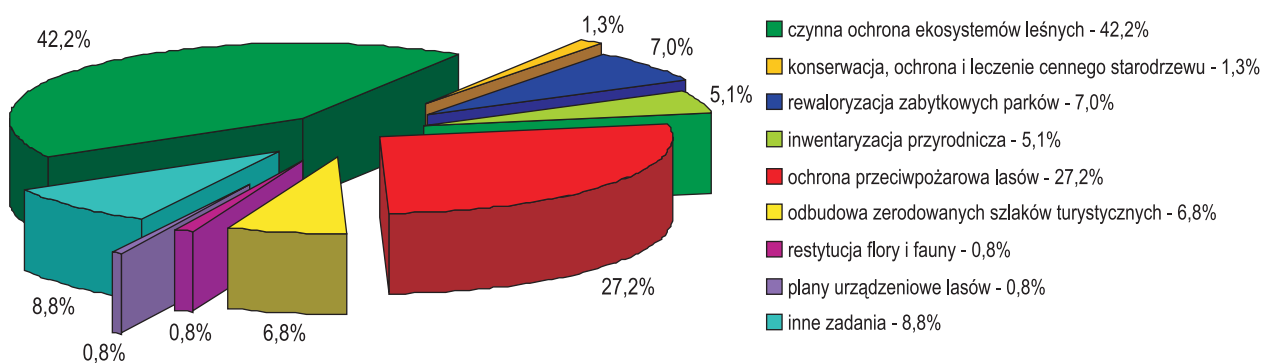
- wybudowanie na terenie 44 gmin w 66 miejscowościach 350,3 km sieci kanalizacyjnych, w tym 240,9 km na terenach wiejskich,

- zmodernizowanie 56 kotłowni (w tym 9 na paliwa odtwarzalne) na kotłownie opalane gazem, olejem opałowym, drewnem, słomą, eko-groszkiem lub owsem o łącznej mocy 34 476 kW, zlikwidowanie 10 kotłowni o mocy 6 783 kW poprzez podłączenie odbiorców ciepła do sieci ciepłowniczych, wybudowanie sieci ciepłowniczych o długości 1 133,5 mb, wybudowanie 1 nowej kotłowni opalanej gazem o mocy 100 kW, tzn. o mniejszej uciążliwości dla środowiska niż tradycyjne kotłownie opalane paliwem stałym, wybudowanie 1 kolektora gruntowego z pompami ciepła o mocy 98 kW, zainstalowanie w 1 obiekcie dodatkowego ogrzewania wykorzystującego solary, przeprowadzenie termomodernizacji 27 obiektów, zmodernizowanie oświetlenia ulicznego na terenie 1 gminy poprzez zastosowanie energooszczędnych opraw i źródeł światła;

- wybudowanie 1 zakładu utylizacji odpadów komunalnych dla 4 gmin o łącznej powierzchni składowania 2,85 ha i objętości 115 tys. m³ wraz z linią sortowniczą o wydajności od 1 do 3 Mg/h, zrehabilitowanie składowiska odpadów na powierzchni 7,38 ha, zakupienie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów o pojemności 4 491 m³,

Wykres II.3.6. Dofinansowanie WFOŚiGW we Wrocławiu do realizowanych w 2006 r. zadań z zakresu ochrony przyrody

zakupienie 11 pojazdów do zbiórki i wywozu odpadów komunalnych, zakupienie 1 koparko-ładowarki do eksploatacji gminnego wysypiska śmieci;

- wybudowanie 97,97 km sieci wodociągowych (w 31 miejscowościach na terenie 17 gmin), w tym 72,07 km na terenach wiejskich (w 23 miejscowościach na terenie 9 gmin), 1 stacji uzdatniania wody o przepustowości 560 m³/dobę, zmodernizowanie 3 ujęć wodnych o wydajności 1 507 m³/dobę;
- zmodernizowanie 26 zbiorników małej retencji;
- udrożnienie rzek na długości 76,25 km oraz potoków na długości 45,74 km, przeprowadzenie uzupełnienia brakujących odcinków wałów przeciwpowodziowych na odcinkach o łącznej długości 0,73 km;
- realizację programu ochrony przeciwpożarowej prowadzonego przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu w latach 2005-2006, w ramach którego dofinansowano zakup 13 samochodów terenowych z modułem gaśniczym dla Nadleśnictw;
- stworzenie elektronicznej bazy danych o czynnikach przyrodniczych i numerycznego modelu terenu jako podstawy kształtowania granicy rolno-leśnej w powiecie wrocławskim;
- konserwacja, ochrona i leczenie cennego starodrzewu i pomników przyrody ożywionej oraz zachowanie oraz przywracanie bioróżnorodności na obszarach objętych ochroną konserwatorską;
- zagospodarowanie przyrodnicze rezerwatu „Torfowisko Borówki” w celu zachowania zbiorowisk roślinności torfowiskowej oraz ochrony gatunko-

wej bobra – realizowane przez Nadleśnictwo Chocianów;

- realizacja programu restytucji jodły oraz przebudowa ekosystemów leśnych w Parku Narodowym Gór Stołowych;
- badania środowiska na terenie całego województwa dolnośląskiego, prowadzone przez: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (w zakresie jakości powietrza, jakości wód powierzchniowych, badania wód podziemnych) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział we Wrocławiu (w zakresie monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych), Okręgową Stację Chemiczną – Rolniczą we Wrocławiu (w zakresie monitoringu gleb);
- ukończenie zadania realizowanego przez Powiat Świdnicki pn.: „Modernizacja i rozbudowa Systemu Wczesnego Ostrzegania i Monitorowania Pogodowego – etap I” na terenie powiatów: świdnickiego, wałbrzyskiego, dzierzoniowskiego i jaworskiego – pozwoli to na uzyskiwanie wyprzedzających informacji o potencjalnym zagrożeniu powodziowym, mogącym mieć wpływ na stan środowiska naturalnego;
- rozpoczęcie „Programu badań nad zającem” realizowanego przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – badania mają na celu rozeznanie, jakie przyczyny spowodowały wyraźny i wciąż postępujący spadek pogłowia liczebności zająca szaraka, obserwowany od 18 lat w Polsce i innych krajach europejskich.